DICȚIONARUL ETIMOLOGIC

AL

LIMBII ROMÎNE

ELEMENTELE LATINE

DE

I.-A. CANDREA-Hecht OV. DENSUSIANU

PUBLICAT DE LIBRĂRIA SOCEC & Comp.
CU OCASIUNEA ÎMPLINIRII A 50 DE ANI DELA ÎNFIINȚAREA CASEI

261902 a.
20/III/31.

BUCUREȘTI 1907

Atelierele Grafice SOCEC & Comp., Societate Anonimă

FASC. II
CERE — FÎN

BDD-B132-01 © 1907-1914; 2006 Librăriile SOCEC & Co.; Editura Paralela 45
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:43 UTC)

Prețul volumului, cuprinzînd aproximativ 30 de coale, e de **9 lei**, *prin subscripțiune; după tipărirea întregii lucrări se va ridica la* **12 lei**.

ABREVIAȚIUNI

MAI DES ÎNTREBUINȚATE [1])

abr. = abruzzes
ac. = acusativ
adj. = adjectiv
adv. = adverb
alb. = albanes
alb. g. = albanes gheghic
alb. t. = albanes tosc
An. Car. = Anonymus Caransebesiensis, publ. de Gr. Creţu în „Tinerimea romînă", n. s. I, 320—380
and. = andalus
ap. = apud
apul. = apulic
ar. = aromîn
arag. = aragonés
Arch. gl. = Archivio glottologico italiano
Arch. lat. Lex. = Archiv für lateinische Lexikographie
aret. = aretin
art. = articol
astig. = astigian
astur. = asturic
augm. = augmentativ
băn. = bănăţean
Barcianu (Dicţionar român-german, 1900).
bearn. = bearnes
berg. = bergamasc
biz. = bizantin
Bobb (Dictionaru rumanesc, lateinesc si unguresc, 1822).
bol. = bolones
Boll. Svizz. = Bollettino storico della Svizzera italiana
bot. = botanică
bresc. = brescian
BSF. = Buletinul Societăţii filologice
bucov. = bucovinean
bulg. = bulgăresc
cal. = calabres
camp. = (sard) campidanes
canav. = canaves
cat. = catalan
CGL. = Corpus glossariorum latinorum
CIL. = Corpus inscriptionum latinarum
clas. = clasic
Cod. Dim. = Codex Dimonie (publ. în Weigand, Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache, I, IV, V, VI).
Cod. Vor. = Codicele voroneţian
col. = colectiv
Col. Bujor. = Colecţiune de legiuirile Romîniei, publ. de I. M. Bujoreanu, Bucureşti, 1885.
com. = comasc
conj. = conjuncţie
Conv. lit. = Convorbiri literare
Coresi, Ev. înv. = Coresi, Evanghelie cu învăţătură, 1581
cors. = corsican
Costinescu (Dicţionaru romano-francesu, 1870).
cr. = croat
crem. = cremasc
cremon. = cremones
Dalametra (Dicţionar macedo-romîn, Bucureşti, 1906).
dalm. = dalmat
dat. = dativ
dem. = demonstrativ
der. = derivate
dial. = dialectal
dim. = diminutiv
dr. = daco-romîn
elv. = elveţian (francesa din Elveţia)
emil. = emilian
Enciclopedia romînă.
eng. = engadin
etim. = etimologie
fem. = feminin
fărş. = fărşeriot
ferr. = ferrares
fig. = figurat
fr. = frances
friul = friulan
gal. = (sard) galures
galiţ. = galiţian
gasc. = gascon
Gaster (Chrestomatie romînă, 1891).
Gaz. Tr. = Gazeta Transilvaniei
gen. = genoves
gen.-dat. = genitiv-dativ
genit. = genitiv
gr(ec). = grecesc

[1]) Lista completă se va publica la sfîrşitul lucrării.

BDD-B132-01 © 1907-1914; 2006 Librăriile SOCEC & Co.; Editura Paralela 45
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:43 UTC)

Ind. F. = Indogermanische Forschungen
indic. = indicativul
inf. = infinitivul
interj. = interjecţie
interog. = interogativ
ir. = istro-romîn
istr. = istrian (dial. din Rovigno, Pirano, etc.)
it. = italian
Jb., vezi WgJb.
lat. = latin
Letop. = Letopiseţele Moldaviei şi Valahiei, ed. a 2a, Bucureşti, 1872-4
Levy (Provenzalisches Supplement-Wörterbuch)
Lex. Bud. = Lexicon Valahico-latino-hungaro-germanicum, Budae, 1825
Lex. Mard. = Lexicon slavo-romînesc, publ. de Gr. Creţu
lim. = limusin
lion. = liones
Lit. Cbl. = Literarisches Centralblatt
loc. adv. = locuţiune adverbială
loc conj. = locuţiune conjunctivă
log. = (sard) logudores
lomb. = lombard
lor. = loren
m. = masculin
Mag. ist. = Magasin istoric pentru Dacia
mant. = mantovan
march. = marchigian
Mărg. = Mărgăritare, Bucureşti, 1691
megl. = meglenit
Mém. Soc. ling. = Mémoires de la Société de linguistique
messin. = messines
Mihăileanu (Dicţionar macedo-romîn, Bucureşti, 1901)
mil. = milanes
mir. = mirandoles
mirand. = mirandes
mod. = modenes
mold. = moldovenesc
monf. = monferrines
mor. = morav
munt. = muntean
n. = neutru
nap. = napolitan
ngr(ec). = neo-grecesc
nom. = nominativ
norm. = normand
nprov. = nou provensal (după Mistral, Lou tresor dóu felibrige)
num. = numeral
olt. = oltenesc
pad. = padovan
parm. = parmigian
part = participiul
pav. = paves
per. = perugin
pers. = persoana ; personal
Petri (Vocabular romînesc-nemţesc, Sibiu, 1861).
pf. = perfectul
piac. = piacentin
pic. = picard
piem. = piemontes
pist. = pistoies
pl. = plural
pol. = polones
Polizu (Vocabular romîno-german, Braşov, 1857)
pop. = popular
port. = portughes
prep. = prepoziţie
pres. = presentul
pron. = pronume
propr. = propriu
prov. = provensal
Ps. Sch. = Psaltirea scheiană
Rassegna St. etn. = Rassegna degli studii etnografici, dialettali e toponomastici (extr. din „Archeografo Triestino“, Triest 1906)
reat. = reatin
regg. = reggian (din Emilia)
regg. (cal.) = reggian (din Calabria)
rev. = relativ
Rev. cr.-lit. = Revista critică-literară, Iaşi
Rev. ist. arh. = Revista pentru istorie, arheologie şi filologie
Rev. l. rom. = Revue des langues romanes
rom. = romanic
Rom. = Romania
Rom. F. = Romanische Forschungen
romagn. = romagnol
rtr. = retoroman
rus. = rusesc
rut. = rutean
s. = sub
Săghinescu (Vocabular romînesc)
sass. = (sard) sassares
sav. = savoiard
sb. = substantiv
sbslv. = subsilvan (retoroman)
sen. = senes
Şez. = Şezătoarea, publ. de A. Gorovei

BDD-B132-01 © 1907-1914; 2006 Librăriile SOCEC & Co.; Editura Paralela 45
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:43 UTC)

sic. = sicilian
sîrb. = sîrbesc
slav. = slavic
slov. = slovean
sp. = spaniol
Stamati, Wb. = Deutsch-rumänisches Wörterbuch de Th. Stamati, Iaşi, 1852
subj. = subjonctivul
suf. = sufix
sprs. = suprasilvan (retoroman)
Szinnyei (Magyar Tájszótár, Budapesta, 1893-1901)
tarent. = tarentin
teram. = teraman
terg. = tergestin
Thes = Thesaurus linguæ latinæ.
Thes. gl. = Thesaurus glossarum emendatarum.
tic. = ticines
Tiktin (Rumänisch-deutsches Wörterbuch)
tir. = tiroles
tosc. = toscan
trans. = transilvănean
trev. = trevisan
trient. = trientin
triest. = triestin
ung. = unguresc
unipers. = unipersonal
urm. = următor
v. = vezi; v (neurmat de punct) = vechi : vfr., vit. = vechi frances, vechi italian
val. = valon
vald. = valdens
Varlam, Caz. = Varlam, Carte romînească de învăţătură, 1643
vb = verb.
vegl. = vegliot
ven. = veneţian
vic. = vicentin
viit. = viitorul
vr. = vechi romînesc
vsl. = vechi slav.
WgJb. = Weigand, Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache.
Z. öst. Gymn. = Zeitschrift für österreichische Gymnasien
Z. rom. Ph. = Zeitschrift für romanische Philologie
zool. = zoologie

~ pus după ar., ir. sau megl. arată identitatea cu forma daco-romînă precedentă.
† însemnează vechi romînesc.
* indică o formă neatestată.
< arată derivarea din forma următoare.
> „ „ „ „ precedentă.
|| desparte de daco-romînă formele ir. megl. şi ar.
[Candrea] [Densusianu] indică o etimologie a unuia din autori nepublicată încă.

A APĂRUT:

GRAIUL NOSTRU

Texte din toate părţile locuite de Romîni

publicate de

I.-A. Candrea Ov. Densusianu Th. Sperantia

Fasc. I, II (pag. 1—320)

Judeţele: Mehedinţi, Gorj, Vîlcea, Dolj, Romanaţi, Argeş, Muscel, Dîmboviţa, Olt, Teleorman, Vlaşca, Prahova, Ilfov, Ialomiţa, Buzău, Brăila, Rîmnicu-Sărat, Putna, Covurlui.

Preţul volumului întreg 4 lei.

BDD-B132-01 © 1907-1914; 2006 Librăriile SOCEC & Co.; Editura Paralela 45
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:43 UTC)

Dorind să sărbătorim împlinirea a cincizeci de ani dela înființarea Librăriei și Casei noastre de editură, presentăm și dedicăm această lucrare publicului nostru și în special cititorilor și scriitorilor care ne-au dat prețiosul lor concurs în această jumătate de veac.

Am crezut că opera cea mai potrivită care să încunune activitatea noastră de atâția ani și să dea o mărturie de dragostea pe care am arătat-o pentru progresul științelor și literelor române este acest „Dicționar". Autorii lui vin să arate, după cele mai nouă și mai trainice cercetări, bogăția de cuvinte pe care am moștenit-o din nobila și frumoasa limbă a acelora care odată au fost cuceritorii lumii.

SOCEC & Comp.
Societate anonimă

BDD-B132-01 © 1907-1914; 2006 Librăriile SOCEC & Co.; Editura Paralela 45
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:43 UTC)